

HEDAPENA UDALETAN. Azpeitian bihar egingo den sinadura ekitaldiarekin abiatuko dute plana estreinakoz

Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia garatzeko eskaria 34 herrik egin dute

Biztanle eta euskaldun kopuruaren arabera, hamar eredu prestatu ditu Eusko Jaurlaritzak

EGUNKARIA
160 udal sartzen dira Eusko Jaurlaritzak prestatu duen ereduan, argazkian ageri den Donostia barne.

Mikel Arrieta | DONOSTIA

Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia (EBPN) udaletan aplikatzeari ekin dio Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak. Azpeitian (Gipuzkoa) aplikatuko dute lehen aldiz; baina beste 33 herrik egingo dute plana garatzeko eskakera ofiziala: besteak beste, Irun, Arrasate, Basauri, Errenteria, Tolosa, Arrigorriaga, Eibar, Bergara, Gernika, Hernani, Lasarte, Azpeitia, Beasain, Gasteiz, Ondarroa, Andoain, Igoerre, Soraluze, Larrabetzu, Anoeta eta Otxandio.

«Euskaraz bizi nahi duten herritarrei horretarako aukerak eskaintzeko behar diren hizkuntza politikako neurriak erabakitzeko eta bultzatzea; maila pertsonalean, sozialean eta ofizialean, euskara osoki berreskuratzea lortzeko euskararen aldeko urratsak areagotzea» da Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiaren helburu nagusia. Plana 1999ko abenduaren 10ean onartu zuen Eusko Legebiltzarrak; 2000. urtean Eusko Jaurlaritzako eta foru aldundietako sailetan aplikatzeko prestatu dute, eta orain hasiko dira herrietan aplikatzen. Xabier Aizpurua Hizkuntza Politikarako sailburuordeak apirilean aurkeztu zien plana herrietako ordezkariak.

LANAREN METODOLOGIA

Orain arteko urratsak

Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia Udal ereduaren arabera hedapena txostenean jasotzen denez, plana herrietara egokitzeko ondorengo urratsak egin dira orain arte:

HELBURUAK. «Helburu zehatzak finkatu dira, aukeratutako oinarritzko neurrietatik abiatuta, esaldi bakarrek helburu gisa formulatuz. Hor-taz, 20 helburu zehaztu dira».

ILDO ESTRATEGIKOA. «Ondoren ildo estrategikoak zehaztu dira, hau da, helburu horiek lortzeko jarraitu beharreko bideak, guztira 41. Azkenik, ildo horiek garatzeko ekintzak finkatu dira, esparruz esparru. Guztira, 120 ekintza proposatu dira».

LEHENTASUNA. «Eredu bakoitzaren ezaugarriak, hau da, egoera soziolinguistikoa eta biztanleen kopurua kontuan hartuta, gehien eragin behar-

ko liratekeen esparruak zehaztu dira. Horren ondoren, eragingarritasunaren eta bideragarritasunaren arabera puntuatu dira ekintzak, lehentasunen hurrenkeran jarritzko ereduak».

AURREKONTUAK. «Esparru eta ekintzen lehentasun horiek eraman nahi izan ditugu aurrekontuetara: esparru bakoitzera esleitu daitekeen aurrekontu-portzentaiaren tarteak ematen ditugu, behin-behineko abiapuntu modura».

JARRAIPENA. «Honen guztiaren jarraipenerako eta udal bakoitzak eredu dena berera egokitu dezan, tresna eratu da software bereziaren bidez. Horretan, plangintzaren definizioaren oinarritzko informazioa sartu da, ondoren erabiltzaileak ekintza edo egitasmo jakinen inguruko informazioaz elikatzen. Hau da, plangintza operatibora iristeko bidea eta baliabideak eskaintzen dira».

Plana irekia dela dio dokumentuak: «Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia ez da dokumentu itxi eta aldaezina, irekia eta etengabe egokitzeko sortua baizik, herrigintza eta gizarte-gintzan diharduten sektore eta taldeen ekarriak aberastuko duten neurrian eguneratuz joango baita. Beraz, plan honek oina-

ritzko erreferentzia tresna izan nahi du Eusko Jaurlaritzaren hizkuntza politikaren ildo nagusiak erabakitzeko, foru aldundiek eta udalek bideratu ohi duten euskararen aldeko sustapen politika gidatzeko eta euskalgintzan diharduten elkarte, talde eta erakundeekiko elkarlana bideratzeko».

Hamar eredu

5.000 biztanletik gorako herrietan eta euskaldunen kopurua %70 baino handiagoa den herrietan aplikatuko da plana lehen fasean. Baldintza horiek Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako 160 herrik betetzen dituzte. Udal bakoitzeko biztanle kopu-

HEDAPENA

Udalerrien % 64 eta biztanleen % 93,5 hartzen ditu planak, Bilbo, Donostia eta Gasteiz barne

EGOKITZAPENA

Udalerriek beren errealitatera egokitu behar dituzte Eusko Jaurlaritzak prestatu dituen ereduak

rua eta euskaldun kopurua kontuan harturik, hamar udal eredu definitu dituzte, Gasteiz, Bilbo eta Donostia barne. Udalerrien %64 eta biztanleen %93,5 hartzen ditu planak hamar eredu horien bidez.

EBPNren garapenerako udaletan eredu eredu «gauza daitezkeen ekintzak finkatu, deskribatu eta aztertu dira». Abiapuntu gisa EBPNNren hiru helburu estrategiko eta oinarritzko 91 neurri hartu dituzte. Hortik udaletan garatzeko direnak apartatu dituzte, guztira oinarritzko 30 neurri. Dokumentuan jasotzen denez, plana irekia da: «Argi utzi behar da egin den aukeraketa ez dela aukeraketa posible bakarra, eta, beharbada, ezta egokiena ere kasu guztietan; beraz, oinarritzko lan tresna honen laguntzaz, udalari dagokio tokian tokira egokitzea hemen aurkeztu den eredu irekia».

Helburuen Hedapena programa

Plangintzaren jarraipen eta eboluziorako diseinatutako softwarea jarriko die Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzak plana garatzeko erabakitzen duten herriak. «Kudeaketarako baliabidea da, beraz, Helburuen Hedapena tresna. Plangintza Estrategikoa definitu ondoren, plangintza abian jartzeko orduan egin beharreko urratsak zehazten laguntzen du. Tresna informatiko honen bidez, plangintza orokorrean ezarritako helburuak, ildoak eta ekintzak epe zehatzetara ekartzea, horien arduradunak izendatzea eta baliabideen kalkulua egitea ahalbidetzen du».

Udal ereduaren arabera hedapena izenburuko txostenak, beste atal batean, dio interesgarria dela Udalak bultzatuta Euskara Batzordeak sortzea. Bertako kide lirateke herriko euskara talde eta eragile garrantzitsuenak, Udaleko ordezkariarekin batera.